

MTA – szélcsendben

PUBLICISZTIKA - LXV. évfolyam, 17. szám, 2021. április 30.

MTA akkor

A jövő hét elején szokás szerint kétnapos közgyűlést tart a Magyar Tudományos Akadémia. A díszvendég, Karikó Katalin előadását kivéve valószínűleg eseménytelen összejövetelre számíthatunk, legalábbis az előjeleket tekintve. Az MTA az elmúlt néhány év viharai és ágyúlövésektől hangos csatái után most egy békés kikötő csendes vizében horgonyoz, a fegyverzetétől, vagyis a kutatóhálózatától megfosztva várva arra, miként tud megfelelni belvízi forgalomra szánt sétahajóként. Mivel tagválasztások csak jövőre lesznek, idén a jelöltekre és a befutókra köthető fogadások sem növelik az izgalmakat.

Arra se várunk, hogy a kormányfő megjelenik a megnyitón, pedig korábban nemegyszer, azaz pontosabban kétszer megtette. Először 2013-ban, amikor is jó göröggént ajándékot hozott: 18 milliárdot két nagy természettudományi beruházásra, és külön 8 milliárd forintot, amiből azóta felépült a IX. kerületi Tóth Kálmán utcában a Humán Kutatóház.¹ Csak hogy az új épületre valóban rászorult egyik kutatóközpont, a közgazdasági és regionális mellé a társadalomtudományi és a bölcsészettudományi központok egységeit is odakényszerítették történelmi múltú, várbeli székhelyükről. A költözéskor hozott döntés idején mindenféle ködösítő nyilatkozatok hangzottak el, például az azóta elhunyt kormánybiztos Zumbok Ferenc szájából, hogy afféle ifjúsági szállások meg kulturális központ kerül a helyükre.² 2015-re azután lehullt a lepel az eredeti szándékokról: a Nemzetgazdasági (mai nevén: Pénzügy-) Minisztérium mellé a Belügyminisztériumot szánták a Várba, nyilván a karmelita kolostorba vonult Miniszterelnökség miatt.³ Az Országház utcába költöztetendő Belügyminisztérium azóta sem tett egy lépést se ez irányba, úgy tudni, azért, mert Pintér miniszter a helyszíni bejárást követően felháborodottan utasította el, hogy odaköltözzenek. A Szentháromság téren elkezdték visszaépíteni az eredetileg is hazugul ormótlan díszeket, míg a régi országház sok konferenciát és hangversenyt látott, a kiköltözés előtt felújított termei és más helyiségei azóta is üresen tátonganak – például a továbbra is láthatatlan, mert látogathatatlan remek Bernáth Aurél-freskóval együtt a hajdani MTA Régészeti Intézet lépcsőházában.

A miniszterelnök utoljára 2016-ban vett részt az MTA közgyűlésén, egy olyan beszéddel, amely hallatán sokan felvonták a szemöldöküket. Egyrészt a hihetetlen ígérete miatt, miszerint „a kormány célja, hogy Magyarország Közép-Európa legversenyképesebb országa legyen. Ezért 2020-ig 1200 milliárd forintot költ a kormány kutatásra, fejlesztésre és innovációra”, és e célból „meg is egyeztünk Lovász elnök úrral arról, hogy a jövőben az MTA új programjaiban is együttműködünk”.⁴ Hát mit mondjak, jó lenne látni, mire ment el az a hatalmas összeg, meg aztán „az MTA-val kötött szövetség” sem tartott sokáig – csupán a 2018-as választásokig, amikor Palkovics miniszter (és akadémikus) nekilátott leválasztani „az MTA új programjait” gondozó intézethálózatot.

Másrészt az okozott némi megütközést, hogy éppen az akadémikusok előtt hangoztatta: „nyílt és háttérhatalmak olyan rendszert építettek fel a világban, melyek más célok mellett az agyelszívást is szolgálják”.⁵ Nyilván nem érdekelte, hogy tudósok csak bizonyítékok és nem propagandaszólamok alapján szoktak elfogadni állításokat, ráadásul a kiváló elmék elvándorlásának a tényét és okait talán a kormányfőnél jobban ismerik.

2016-ban azonban még nem az MTA volt a célkeresztben. Előbb le kellett számolniuk a „Soros-háttérhatalom” magyarországi fellegvárával, a CEU-val, amely 2017-től kezdve igyekezett minden új szabályuknak megfelelni, és a végén csak azért nem maradhatott, mert a kormány nem volt hajlandó aláírni a New York állam által már előkészített szerződést; márpedig arra senkit sem lehet kényszeríteni,

hogy önként szerződjön valamire, amire nem akar. Az EU Bíróságának a CEU számára kedvező ítélete pedig meghozta a (savanyú) gyümölcsét, ugyanis a napokban benyújtották a lex CEU módosítását.⁶ Ha a CEU ezek után újra megpróbálna a budapesti campusra telepíteni az amerikai képzéseit, még mindig beleütközhet az „aláírási zsákutcába”, hiszen (egyszerűsítve a helyzetet) az EU-n kívülről érkező egyetem csak államközi szerződés megkötése után kérheti az akkreditációját. Azt pedig már láttuk, hogyan lehet megakadályozni – és akkor ismét megvalósul az Orbán Viktor által felfedezett „Osztrónapot!” formula. Ha azonban a CEU vezetése nem retten vissza (újfent) a bátorságpróbától, akkor megpróbálkozhat azzal a vezérccsel, hogy bécsi székhelyűnek minősítve magát EU-n belüli egyetemenként minden szerződés nélkül fejest ugrik a magyarországi újakezdésbe. Igaz, akkor csak az Ausztriában akkreditált képzéseit szervezheti meg itt, amire Palkovics nyugodtan mondhatja, hogy: „Na ugye! Ezt a lex CEU idején is megtehették volna.”

MTA most

De vissza az Akadémiához! A 2018 nyarán kezdődött és eleinte még többséyes huzavona történetét e hasábokon is követni lehetett.⁷ 2019 vége óta megint lefutott másfél év, majd a tisztújítás is (a járvány miatt távrésztvétellel),⁸ s most tanúi lehetünk az új vezetés alatti első rendes, bár még mindig *online* közgyűlésnek, amelyen az MTA a már csökkentett hatáskörével többé-kevésbé megbékélve készül a maga által kijelölt feladataira.

Egy korábbi alkalommal már említettem, hogy az elnökségnek az egyetemi autonómiáról szóló sarkos állásfoglalását követően az MTA március elején vitát kezdeményezett az egyetemi „modellváltásról” kb. 17 ezer köztestületi tagját meghívva rá.⁹ A kezdeti csekély, pontosabban nulla visszhang azóta valamivel nagyobb lett: leszámítva a vita elindítóinak írásait és válaszait, mostanra öt kisesszé és három hozzászólás látható a felületen, amelyet hét szerkesztő koordinál. A közgyűlési napirend teteleit sem kíséri nagyobb érdeklődés – de ez, mondhatnánk, megszokott, hiszen például a Felügyelőbizottság jelentéséhez az élő közgyűlésen sincs több hozzászólás, mint a jelenlegi nulla.

Egyetlen téma ígérkezett viharosabbnak: a választási rendszer módosítása. Ugyanis az eddigi „egy személy – egy igen/nem szavazat” szisztémáról sokan szívesen áttérnének egy ún. preferenciális szavazásra, amelyben a szavazók sorrendi helyeket rendelnének a jelöltek neve mellé, és ebből számítanák ki a végső rangsort.¹⁰ Az ellenzők féltik azt az elvet, miszerint ha valaki nem kap minimum 51 százalékot, akkor nem tekinthető nyertesnek. Egyelőre úgy fest, hogy az akadémia 11 tudományos osztálya nagyjából fele-fele arányban támogatja, illetve ellenzi a váltást, ezért az előterjesztők inkább a halasztást és a részletek további kidolgozását vállalják.

Hosszú hónapok munkájával egy erre felkért bizottság megfogalmazta azokat a követelményeket, amelyeknek mindazon szervezeteknek meg kell felelniük, melyek viselni szeretnék az „MTA Kiváló Kutatóhely” elismerő címet.¹¹ Ez is egy régi tervet valósít meg: amikor az „Akadémia Trianonja” miatt az intézetek elvesztették az MTA logót, amely itthon és a világban szavatolta minőségüket, egy ilyen „védjeggyel” próbálták kárpótolni őket, hivatkozva az MTA-n belül pár éve elvégzett alapos felmérésre. Már akkor is felvetették, hogy nyitni kell majd a külső pályázók, például az egyetemek felé, és ennek mostanra jött el az ideje.

A minimum 10, maximum 250 kutatót vagy oktatót foglalkoztató intézmények a tavaly decemberi állapot alapján adhatják be kérelmüket május 31-ig, vagyis másfél hónapjuk van, hogy a 13 lapos útmutató alapján a kilenc Excel-oldalra feltöltsék a szükséges terjedelmes adathalmazt és mellékeljék a szöveges kiegészítéseket. Az elnyert cím öt évig lesz érvényben, de nem jár hozzá semmilyen anyagi juttatás vagy pénzdíj. Sőt, mivel a korábbi akadémiai pályázatok költségvetését is elvonták, még kutatói ösztöndíjakat sem ajánlhatnak fel a legjobbaknak. Marad a megbecsülés és hűség jeleként az MTA neve, amit ebben a formában tovább használhatnak.

Kérdés persze, hogy a hajdani akadémiai intézeteken kívül mennyire lesznek motiválva az egyetemi tanszékek, intézetek stb., hogy keményen dolgozzanak, összeszedjék a szükséges információkat, és siker esetén kiakasszák a kapujukra a kitüntető címet. Még az a szerencse, hogy a feltételeket kidolgozó bizottság a Magyar Tudományos Művek Tára, és nem egy azt felhasználó és államilag befogadott magánkezdeményezés adataira kíván támaszkodni – de erről majd később.

Az elmúlt időszak jelentős híre volt, hogy Freund Tamást végre fogadta a kormányfő.¹² Jóllehet a közlemények szűkszavúak voltak, de ki lehet találni, mik voltak az MTA elnökének a prioritásai, hiszen ezek már a választási programjában is szerepeltek. Mindenekelőtt a kutatóhálózat (KH) visszaillesztése az Akadémia keretei közé. Bár a KH integritása már megsérült (erről is majd később), Orbán jótéteménye legfeljebb csak úgy képzelhető el, hogy a KH a mostani szervezeti felépítésének változatlanul hagyásával kerülhetne, mintegy névlegesen, az MTA ernyője alá, önálló költségvetéssel és az MTA vezetésétől való teljes függetlenséggel.

Bár a KH elcsatolásakor sokan féltették a székházat is, az sose volt veszélyben, lévén az MTA mint közttestület elidegeníthetetlen tulajdona. Egyébként a KH összes ingatlana még mindig az Akadémiáé, hiszen a Gyurcsány-kormány idején ruházták át az MTA-ra, ezzel megteremtve a KH elcsatolása után beadott (és azóta is elfekvő) alkotmánybíróági panasz alapját. A székház azonban már jó ideje megérett a felújításra, Freund elnöknek tehát egyezkednie kellett a kormányfővel az ezt fedező összeg megteremtéséről is. Tulajdonképpen kár, hogy a járvány miatt kihasználatlan épületet nem ez idő alatt újították fel.

Továbbra sincs előrelépés az MTA által egykor elindított vagy felügyelt pályázati rendszerek ügyében. Tavaly ősszel Kollár László főtitkár, aki korábban az OTKA elnöke volt, hiába igyekezett meggyőzni Bódis József ITM-államtitkárt, hogy az OTKA a teljes költségvetésével és szervezetével kerüljön vissza, csak egyfajta tanácsadói szerephez jutottak volna az akadémikusok. Ahogy a fiatalabb, valamint befutott kutatók hazahozatalát, illetve itthon tartását célzó Lendület program pályázatait is csak bírálhatja, de nem fizetheti az MTA. Viszont a lezárult Lendület-pályázatokról a továbbfinanszírozási döntés teljes egészében az utódszervezet kezébe került anélkül, hogy a korábbi döntéseket meghozó MTA-nak szava lehetett volna benne. Végül a KH-ban korábban oly jól működött négyéves időtartamú fiatal kutatói ösztöndíjakat is leállította a KH új vezetése.

ELKH

Hogy az egyetemekről hányan fognak pályázni az MTA minősítésére, nem tudom, de mivel nekik is készülniük kell az új életformára, beleértve a tulajdonosváltás miatti teljes eszközleltárt, a kollektív szerződéseket, az új minőségbiztosítási és teljesítményértékelési rendszereket, aligha lesznek eseménytelenek az elkövetkező hónapjaik. Ez az irattúltermelési válság egyébként a KH-t magában foglaló Eötvös Loránd Kutatóhálózat (ELKH) intézeteiben már hónapok óta tart.

Még tavaly felmérték a teljesítményüket egy sajátos amatőr formula alapján, aminek következtében sokan a szívükhöz kaptak, látván, hogy a „méret volt a lényeg”, vagyis akinek a több dolgozójára több publikáció, hivatkozás stb. jutott, az jobb helyezést ért el. Bekértek tőlük kiemelt témákról szóló terveket, majd egyfajta stratégiai tervet, idén el kellett készíteniük a szokásos éves jelentéseket, ki kellett dolgozniuk a szervezeti és működési, valamint a belső teljesítményértékelési szabályzatokat, be kellett nyújtaniuk két évre szóló kiemelt tématerveket, azután az újabb stratégiai tervüket is meghatározott paraméterek alapján, végül nemrég érkezett egy sokoldalas friss felmérés, amely a közcélú szolgáltatásoknak minimális támogatást helyez kilátásba. És ehhez adódik hozzá az MTA kiválósági címre beadandó pályázat. Egy biztos, aki itt vezetőnek áll, az ne számítson sok alvásra. A munkatársak viszont felvehetik a kutatási portfóliójukba az úrlaptudományt.

Nagyobb felfordulást okozott a tavaly elkezdődött szervezeti átalakítás.¹³ Maróth Miklós elnök maga is

meglátogatott pár intézetet, amelyek vagy az igazgatójukkal, vagy a helyzetükkel voltak elégedetlenek. Az Ökológiai Kutatóközpontba (ÖK) tartozó Balatoni Limnológiai Kutatóintézet vezetőjét a nemzetközi hírű főigazgató, Szathmáry Eörs maga találta és nevezte ki. Jordán Ferenc hálózatkutató biológus azonban túl gyorsan és túl sokat akart változtatni, a régi munkatársak pedig fellázadtak. De nemcsak a magát sem kímélő Jordánt menesztette Maróth, hanem az intézetet is kivette az ÖK alól, ami miatt borult a még az MTA keretében elindult egységes vízkutató program, és torzó maradt az ÖK-ban a Vízi Ökológiai Intézet.**14**

Maróth Sopronba is elutazott, ahol a (már) budapesti székhelyű Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont (CSFK) Geodéziai és Geofizikai Intézete volt, mert úgy tudni, a CSFK korábbi főigazgatója, a soproni Szarka László akadémikus kezdeményezte, hogy az intézet leváljon a CSFK-ról. És azért csak volt az intézet, mert a függetlenedése után a neve is megváltozott: Földfizikai és Űrtudományi Kutatóintézet lett belőle, viszont Szarka László neve még a (senior vagy emeritus) munkatársak között sem található.**15** Pedig őt sejtik amögött, hogy a CSFK és a Wigner Fizikai Kutatóközpont úrkutatói részlegeit megkísértették, szakadjanak ki anyaintézményükből, nem kevés konfliktust okozva. Szarkát viszont még a Soproni Egyetem is csupán nyugdíjas egyetemi tanárként tartja számon.**16**

A harmadik önállósult intézet a martonvásári Agrártudományi Kutatóközpontból (ATK) vált ki: a budapesti Állatorvosi Kutatóintézet, amelyről mindenki azt gyanítja, hogy az erős kormányzati kapcsolatokkal bíró Állatorvostudományi Egyetem nézte ki magának. Közben gondolkodnak azon, hogy az ATK rózsadombi épületeiből Martonvásárra költöztessék az ottani intézeteket, magának az ATK-nak is kétséges a jövője, mert a nemrég megalapított gödöllői monstre agráregyetem bizony szemet vetett rá.

Nem kis megrázkódtatást okoz majd az is, ha a közgazdasági és regionális kutatások központjából kiválik az utóbbi területért felelős intézet, és négy vidéki telephelyével együtt, úgymond Pintér Sándor saját kérésére, a Belügyminisztérium alá kerül, miközben terjed a hír, hogy a miniszter ezért az ötletért sem rajongott. (Hát még a hallgatást fogadott kutatók – ahogy a helyükbe képzelem magam.)

A (fő)igazgatói pályázatok eredménye a papírformát igazolta,**17** meglepetés csak annyiban volt, hogy az egyik tovább szolgáló vezetőt nem az ilyenkor szokásos öt, hanem csak három évre nevezték ki, jóllehet sem a kora, sem a teljesítménye nem adott erre okot, illetve hogy egyikük esetében nem hirdettek nyertest. Annál inkább váratlan volt a külső szemlélőnek, hogy a Régészeti Intézetről leválasztották az archeogenetikai osztályt, és önálló intézetté tették a Bölcsészettudományi Kutatóközponton belül. Ennek a hátterében az állhat, hogy a magyarság eredetének kutatása terén inkább a tudományban, mintsem a Kásler-féle mítoszokban bízó ELKH-elnök nagyobb hangsúlyt helyezne a Magyarországi Kutató Intézet (MAKI) kampányaival szembeni ellenérvekre.

Ugyancsak Maróth Miklós személyes kezdeményezése lehetett a nagy hírű bizantinológusról elnevezett Moravcsik Gyula Intézetnek szintén a BTK-n belüli létrehozása, amely klasszika-filológiai kutatásokat fog végezni a friss Széchenyi-díjas Szovák Kornél vezetésével, akit három éve még a MAKI alapítói között láthattunk. Ettől függetlenül két szegedi latinista kutató nagy sikerével is a BTK büszkélkedhet: Kasza Péter és Petneházi Gábor egy elveszettnek hitt terjedelmes történelmi tárgyú kéziratot fedezett fel Olaszországban.**18**

A KH tehát egyelőre, ha kissé más felállásban is, megőrizte minden MTA alatti kutatóhelyét, bár a jövőendő veszélyei már felsejlenek. Ráadásul nem haltak el azok a hírek sem, hogy a kormányalapítású Veritas Történetkutató Intézet és Levéltár a BTK része lesz, talán már 2022-ben.

OTKA

Tavaly nagy visszhangja volt a tudományos kutatók között az OTKA pályázati eredmények utólagos minisztériumi módosításának, ami ráadásul mind a két irányba ütött: ki is vettek nyertes pályázatokat, és

be is tettek olyanokat, amelyek a vonal alatt maradtak a normál eljárásban.**19** Később még tovább rakosgatták őket ide meg oda, továbbá változtattak némely vezető kutató személyén is, de a kár már megtörtént.

Idén a pályázati kiírásban jó előre közölték, hogy a Györffy Balázs bioinformatikus által létrehozott adatbázisra építik a jelentkezők kiválósági besorolását, aminek fájdalmas következményei lesznek, ha erre hivatkozva ismét belenyúlnak a bírálók kialakította sorrendekbe. Nem csupán azért, mert a röviden TMcom-nak nevezett rendszer ötletgazdájának éppen a tudományterén nincs munkássága, vagy mert azon az elven alapul, hogy aki a múltban jókat publikált, az a jövőben is ezt teszi – hiszen így új tehetségek sose jutnának pályázatközelbe –, hanem azért is, mert torz eredményeket ad, amint azt az áprilisi *Magyar Tudományban* megjelent cikk is állítja.**20** Itt csak egy esetet hozok föl: a nemrég Abel-díjat nyert Lovász László, aki egy nemzetközi felmérésben a 4. legkiemelkedőbb magyar tudósként szerepel, a TMcom szerint a hazai matematikusok között csak a második tizedbe fér bele.**21**

*

A lex CEU után a lex Civilt is módosítják, de nem törlik el: a közpénzek és a közvagyon őrzésére ügyelő Állami Számvevőszéket jelölik ki, hogy megvizsgálja a közpénzeket nem forgató nagyobb civil szervezetek költségvetését. Ezért az eredeti ÁSZ-törvényt is módosítják, de továbbra is benne marad az, hogy az ÁSZ „ellenőrzi az államháztartás körébe tartozó vagyon kezelését, a vagyonnal való gazdálkodást”. Hallotta-e valaki, hogy az ÁSZ felemelte a szavát a vagyonkezelő (magán)alapítványoknak adományozott állami vagyon ügyében?

1 http://nol.hu/belfold/20130507-a_legjobb_koponyakert-1384691

2 <http://nol.hu/kultura/multba-zart-jovo-1498583>

3 <https://magyarnarancs.hu/belpol/alljon-a-bal-97336>

https://index.hu/belfold/2016/04/22/koltozes_a_varba_miniszterelnokseg_ngm_belugyminiszterium_tancszi_nhaz_mta/

4

<https://mta.hu/kozgyules2016/1200-milliard-2020-ig-kf-re-orban-viktor-beszede-a-magyar-tudomanyos-akademian-106426>

5 <https://444.hu/2016/05/02/orban-viktor-a-hatterhatalmakrol-beszelt-az-mta-unnepi-kozgyulese-elott>

6 <https://www.parlament.hu/irom41/15909/15909.pdf>

https://hvg.hu/itthon/20210419_Visszavonjak_a_CEUt_eluldozo_torveny_egy_reszet

7 <https://www.es.hu/cikk/2019-12-19/kenesei-istvan/70-1-ev-a-magyar-tudomanyban.html>

8 <https://www.es.hu/cikk/2020-07-17/kenesei-istvan/vonzalmak-valasztasok.html>

9 https://mta.hu/mta_hirei/az-egyetem-feladatarol-nyilvanos-parbeszedet-indit-az-akademia-111259

<https://www.es.hu/cikk/2021-03-26/kenesei-istvan/hat-akkor-itt-fogunk-elni.html>

https://mta.hu/mta_hirei/bodis-jozsef-irasaval-folytatodik-a-vita-az-egyetemi-modellvaltasrol-111343

10 https://mersz.hu/dokumentum/matud__806

11

https://mta.hu/mta_hirei/megnyilt-a-palyazati-lehetoseg-az-mta-kivalo-kutatohely-minosites-megszerzesere-111362

12 https://mta.hu/mta_hirei/a-miniszterelnok-az-mta-elnokevel-targyalt-111302

13
<https://elkh.org/hirek/megvalasztottak-az-eotvos-lorand-kutatasi-halozat-harom-2021-aprilis-1-jei-hatallyal-onallova-valo-kutatointezetenek-igazgatojat-2/>

14 <https://www.voi.ecolres.hu/>

15 <http://epss.hu/munkatarsaink/kutatok/>

16 <http://kfi.emk.uni-sopron.hu/munkatarsak-page>

17
<https://elkh.org/hirek/megvalasztottak-az-eotvos-lorand-kutatasi-halozat-nyolc-kutatohelyenek-a-vezetojet/>

18
<https://abtk.hu/hirek/1783-olaszorszagbol-kerult-elo-a-humanista-magyar-tortenetiras-elveszettnek-hitt-kez-irata>

19 <https://www.es.hu/cikk/2020-09-11/kenesei-istvan/hol-a-szinpad-kint-e-vagy-bent.html>

20 https://mersz.hu/hivatkozas/matud202104_f57025#matud202104_f57025

21 <https://mersz.hu/dokumentum/matud2020>